

69. Dr. Tapolyai Mihály

A hangulat csapdái –Az önpusztító szenvedélyekre való hajlamunk

LEVÉLMISSZIÓS Füzetek

No.: 69 Dr. Tapolyai Mihály –A hangulat csapdái

Fundamenta Evangélium Alapítvány

Hargita Árpádné: +36 1 2917330

Mindnyájan szeretjük a hangulatos vacsorákat, a szellemes hangulatú társaságokat. Egy közismert helységnek lehet vidám hangulata és lehet nyomasztóan komor. Világos, hogy a vidámat fogjuk választani. Világosság, fény és vidámság nem egyértelműen tartoznak össze. De agyfiziológia szerint a napfényben **megnő vérünk szerotonin tartalma** is, ami a hangulatot emeli és ezzel jó irányba befolyásol, ezért a depressziósoknak nagyon előnyösnek mondható állapotot eredményez.

A templomi közösségnek is lehet olyan fölszabadult légköre, szelleme, aminek egyik összetevője a hangulat. Ha mi azt a hangulatot sokszor "áhítatnak" is nevezzük, amely lehet "főlemelő, katarzist kiváltó", de ez a "hangulat" lehet rideg, exkluzív ijesztő légkörű is.

Mindenki ösztönösen a jó hangulatot keresi, és ez olyan tény, mely megmagyarázza azt, hogy miért járnak kevesen az utóbbi hangulatot árasztó templomban, de azt is magyarázza, hogy az amerikaiak miért prédikálnak úgy, hogy meg is nevetessék hallgatóikat. Ez ugyan néha túlzásokba megy, de jobb ilyen túlzásokba esni, mint a hidegség rettenetes homiletikai ostorozásait viselni.

*

A hangulatot, így mint „hangulatot” Püthagorász, a nagy matematikus fogalmazta meg Kr.e. az V. században. Az ember kedélyállapotát a citra vagy a lant húrjaihoz hasonlította, és ő használta először ezt a kifejezést, hogy **felhangolt**, mint a lant húrja, vagy **lehangolt**, amit ma depresszióknak neveznek. Püthagorász matematikus volt és lelki ember, aki az állandót, az örököt, Istent kereste, eszével, megfigyeléseivel pogány módra, a kijelentés ismerete nélkül.

Tehát ez a pogány Püthagorász lelki ember volt és megalapította a Püthagoreánus Testvéri Közösséget, mert azt vallotta, hogy **a test ellen nem lehet közösség nélkül, vagy közösség segítségével nélkül hatásosan küzdeni!** Ez ma is igaz, érvényes megállapítás. Másik célja a lelki élet művelése volt. Ez a közösség hatott a zsidó esszénusokra is.

Ime a hangulat története. De Herodotosz is foglalkozott ezzel, mikor azt állította, hogy **"az ember kedélye az ő sorsa"**. Nemde minden emberi kapcsolatunk attól is függ, és pedig nagy mértékben, hogy milyen kedéllyel reagálunk egyes kudarcokra, csalódásokra, kellemetlen személyek sértéseire?

Az ókor pogány embere egyenesen **hangulatokban kereste mindennapi szorongásaiból a fölszabadulást.** Ezt mindenféle természetes eszközökkel, alkohollal, növényi kábítószerrel igyekezett előmozdítani - hiszen az élő Istent nem ismerték. **Bálványtiszteleti,** ugynevezett kultikus alkalmakon azt a hangulatot keresték, amely fölszabadulást hoz a szorongásból és a büntudatból, amelyben megtisztulást, katarzist véltek találni, amely örömet varázsolt és segített felejtetni a **kudarcokat, a bukásokat.** És segített legyőzni a negatív élmények

szorítását, - ami a megálmodott boldog élet látszatát keltette, visszatalálást az "elveszett Paradicsomba". Hiszen mindenki oda igyekszik, csak másféle utakon!

*

Ez is szép és nemes dolog. De emlékezzünk csak Róma 1:19-re, hogy a teremtett dolgok szépségéből, logikájából Isten hatalma és dicsősége megismerhető. Persze ez a megismerés nem teljes, mert azt csak a teljes kijelentés adja meg. Vagy emlékezzünk Jónás próféta könyvére, amikor az a hajó, amelyen Jónás próféta Isten küldetése elől menekült, viharba került, és a pogány hajósok nem akarták a tengerbe vetni Jónást, hiába kérte őket, mert félték az Istent. Aztán, mikor a vihar lecsendesedett áldozatot mutattak be Istennek.

Mint bizonyára tudjuk, hogy amikor Saul király kedély állapota megromlott és búskomor lett, sőt dühkitörései voltak, ahogy ma pszichiátriailag mondjuk, raptus melancholikusai, Dávidot hívták meg, hogy hárfáján játsszék Saulnak. Saul sokszor ezen megnyugodott. Búskomorságának a **zeneterápia** volt az egyetlen gyógyszere. Csak akkor jöttek elő újra hangulatzavarai, mikor már sejtette, hogy Dávid lesz az utóda.

Az emberek a **jó hangulat minőségi ígéretei között** már nehezebben tudnak "válogatni". Azt ösztönösen tudják, hogy **széles skála és minőségbeli különbség van a templomi csend szent hangulata és a kocsma ricsajos hangulata között**, de mivel a kínálat nagy és a "reklám" nagy nyomással nehezedik rájuk, sokan válogatás nélkül, megfontolás nélkül mindenbe "belekóstolnak", amitől jó hangulatot várhatnak. (Róma 14:2). Legfeljebb a hangulat intenzitásában éreznek különbséget.

De mivel sokan rájöttek és tudják tapasztalatból ezt, vissza is élnek vele és a templomi szent hangulat fokozására idegen tűzzel "manipulálnak". Tudják, hogy vannak eszközök, amivel fokozni lehet a hangulatot, a figyelem felkeltés "érveire hivatkozva" akarják szenzuális, érzéki eszközök felhasználásával. a "szent hangulat" légkörét felidézni. Hogy ezek melyek később látni fogjuk.(Szerk. megj.)

Mások rájöttek, hogy jó hangulatot nemcsak a zene kelti, hanem a tánc is, sőt még akkor is, ha az alaphangulat rossz, ehhez kapcsolva az ital, kábítószer és egyéb külső fizikai ráhatások (fény effektusok stb) együtt hatását még elsőpróbbé válik az eredmény. Gondolunk itt elsősorban pszichoaktív vegyszerekre*, kábítószerekre**, alkohorra, sexre, egyes zenefajtákra és táncrea.

Ennek megértésében sokat segített az amerikai feketék fölszabadítása, amely a néger dzsungelkultúra reneszánszát hívta elő, vagyis előhozták dzsungelzenéjüket, divatba jött a modern rap-music, amelyben a főhangsúly a **ritmus** kifejezésére esik. A néger zenének alaphangszere a dob, aminek ritmusa van, dallama alig. **Ez a dzsungel zenéje**, ahogy ezt a Washingtoni Egyetem zeneprofesszora, a néger John Brown is leírja. Ez tért vissza.

Nézzük meg a hangulat befolyásolás fokozatait.

A hangulat első fokozatát a ritmus adja. A ritmus azáltal éri el a felszabadultság érzetét, illúzióját, hogy kikapcsolja az **időérzék**et.

* Amfetamin szárm.- Ecstasy, nyugtatók, halucinogén -LSD

** Marihuána, hasis, kokain, heroin, ópium, morfium

Az agy alapon, a corpora mamillariának nevezett kicsi szürke állományban van az időérzékünk központja, amely minden élményt, minden átélt eseményt időjeggyel lát el, mint ahogy a postás postabélyegzővel látja el a leveleket. Ez az agyi központ tartja fenn azt a tudatot is, hogy most az idővonal melyik pontján vagyunk, azaz 1998 hanyadik havának, hanyadik napján. A ritmus ezt kikapcsolja, gyöngül vagy elvesz az időérzék. A kiváltott hangulat miatt ehhez járul a térdnélküliség érzete is. **Időn kívülnek, sőt időn fölöttinek érzi magát az ember.** Ez az egyik oka a boldogság érzetnek.

Meghökkenőnek látszik, hogy az alkohalnál hatásánál is így van, de a szerelem is ilyen értelemben „örök”. Az időbeli korlát pedig szenvedés. Ez igaz. Emlékezzünk csak a Szentírás szavaira „az idők gonoszak”, (Efez.5:16). A teljes megváltásban az idő nem lesz többé, Jel.10:6. Nem lesz többé búcsúzás, elválás, könny.

Az idő és térérzékelés pillanatnyi fölfüggesztése **a boldogság hangulatát kelti**, akár ritmussal, zenével, tánccal, szexszel, akár alkohollal vagy kábítószerrel érik el. A szex örömeinek is ez az egyik eleme.

Az időtlenség, kívánatos az örökké tartó öröm hangulatának illúzió kereséséhez hozzájárul a testi **örök lét utáni vágy és megvalósulásának érzéki, szenzuális élménye.** Ez az "élmény" néha még a komoly hívőket is megzavarja, pl. **Bovet**, svájci házassággondozó írt egy könyvet hívőknek ezen a címen, hogy „Felette Nagy Titok”. Ő a szerelmet egyenesen a paradicsomi állapotnak vette. **Nem tudott lelki és testi élmény között disztingválni**, a szellemi és az érzéki élmények között különbséget tenni.

Mindezek szenzuális, érzéki „szórakozó-sok” valamikor a pogány vallások lényegét és filozófiáját hordozták. **Ezért tiltotta Isten a zsidóknak a pogány népekkel való keveredést**, mert érzéki kultuszaik eltérítették volna őket az örökkévalóról a csak szenzuális, érzéki, e földi boldogságra törekvés irányába. El is terelték. Nem faji keveredés volt a probléma, hiszen mind semiták voltak a kananeusok is, Ézsau fiai is, sőt Ábrahám gyermekei voltak és leszármazottjai. Természetes gyermekei. De vallásuk és vallásaik eltérítették volna a láthatatlan, örökkévaló Istentől. A veszély tétje pedig ez volt.

A Tízparancsolat tiltotta **a test szabályozott keretek közül "kicsapongó örömeit"** (I.Móz.20:14 7. parancsolat), **mert az a lélek erkölcsi romlásához is vezetett** és az igazi romlás volt, nem csak sajátosan más életstílus. Isten, aki teremtette az embert, jól tudta, hogy a test megromlott állapotban van. És **ez a romlottság először a kívánságban manifesztálódik**, jut kifejezésre. Ez a romlottság nem csupán morális romlásra való hajlam volt, hanem élet és **személyiség fejlődését is megállító vagy leromboló erő.** A kívánság magjában benne van egy önpusztító hajlam is.

Az élvezetek keresésének az alapjaiban van egy, már csak filozófiailag megfogható, nagy vágy is, az örök lét vágya: Megmaradni, tovább élni, örökké élni.

De ez nem a föltámadt lélek hangja, hanem a halott, a "halálban lévő" lélek vágyakozása az élet után, az örök élet után. Ez lényegében naturalista vágy, ezért ez az út az **örök élet igazi élménye felé zsákutca.**

Csak az élő Krisztussal, és Istennel való közösség tudja ezt az élményt a személyiség sérülése nélkül megadni a szenzualitás zsákutcájával szemben. Ennek a misztériuma nem kap hangsúlyt még a keresztyény egyházban sem, ebben a modern, erősen racionalista világban. Ahol pedig még van nyitottság nem tudják egyensúlyba hozni az értelemmel, ahogy erről Pál apostol beszél 1.Kor 12 és 14-ben.

A modern agyfiziológiai kutatások kiderítették, hogy **mindenfajta élvezet közben a külső ingerek azonos biokémiai anyagokat, neurotranszmittereket mozgósítanak, aktivizálnak a vérben és azzal fejtik ki hatásukat.** Ugyanez játszódik le akkor is, ha pszichoaktív anyagok kerülnek a szervezetbe, ahhoz hasonlóan, mint a ritmus, egyes táncok, a sámán eksztázisa, vallásos eksztázis, vagy a modern rock zene hatására mozgósított anyagok. Ezek a szenzualitásuk miatt teljesen testi, szélsőséges, sőt az eksztatikus állapotot is felgerjesztik, rajongás és őrjöngés is elérésével és ebben van a kísértése a vallásos rajongásnak is. (1Kor.14:23). Pál apostol félve int ezektől. Lényeges megérteni, hogy ezek az eksztatikus állapotok **a naturális, szenzuális testi vallásosságból erednek** (2.Tim. 2) vagyis az olyan vallásos érzésekből, amik a testből származnak, és nem a szellem, a Lélek gyümölcsei.

Ezek a testi öröm hangulatok pszichikus erőt adnak ahhoz, hogy tovább tudjunk küzdeni, dolgozni, fáradozni, ezért nevezték az alkoholt spiritusznak, amely hangulatot jelent, ahogy a mai, élő amerikai-angol nyelv is így mondja. „You are in a high spirit.” Jó hangulatban vagy! Csak hát ez a spiritus vulgáris, mindennapi, testi, közönséges. Ezért mondja Pál: "Ne bortól részegedjete meg, hanem teljesejete be Szent Lélekkal!" Ef.5:18. Sanctus Spiritus-szal.

Amíg a lelki erőforrás, olykor emelkedett hangulati formában is kifejeződik és lelki értelemben is emeli a küzdőképességet nagy tettek irányába addig a közönséges spiritusz, az akohol, a bor és ehhez hasonló az érzékekre hatnak lelkileg-testileg nem emelnek, rombolnak, míg ellenben a Szent Lélek épít és emel.

Sokat segít ennek megértésében, ha a legújabb neurotranszmitter hatások morfológiai, tehát agyi anatómiai pályáit és az azokkal való kísérleteket megértjük. **Ugyanazon neurotranszmitterek hatnak, ugyanazon morfológiai, tehát anatómiai rendszeren át, mindennemű szenvedélyben és egyre fokozottabban az eksztázisban, akár táncórület, akár ritmikus zene, akár kábítószer idézte elő.** Az egész hasonlít egy egyre gyorsuló örvényhez. Ugyanazt a célt akarják elérni, **a hangulat olyan extrém (szélsőséges) állapotát, amit már eksztázisnak nevezünk. Ebben van a veszélye is, amikor kivon az értelem kontrollja alól.** Ezzel idézhetőek elő a tömeges öngyilkosságok is amikor az eksztatikus állapot kikapcsolja az értelmi kontrollt.

Ennek magyarázatát talán leginkább az agyfiziológiai kutatások adták meg. Az 1995-ös Római Bioetikai Kongresszuson, ahol magam is előadó voltam, elhangzott egy előadás, aminek **tárgya a szenvedélyek fiziológiai és morfológiai megértése volt,** és ami közelebb visz minket minden szenvedélybetegség fiziológiai megértéséhez. (Róma, 1995. december 17.) Prof.**Dr. M. Di Gianantonio,** római agysebész és agyfiziológus a neurotranszmittereket vizsgálva leírt egy morfológiai rendszert az agyban, amelyet self-rewarding szisztémának nevezett el, kárpótló rendszernek. Ez a self-rewarding rendszer lép működésbe, ha a szorongás, a lehangoltság és neurotikus feszültségek olyan mértékig nőnek, amely már az ember számára elviselhetetlen és azzal igyekszik érzelmileg egyensúlyba hozni úgy, hogy egy másik feszültséget kapcsol be, vágyat a megoldó öröm után. Ha tehát a negatív érzelmek elérnek egy bizonyos küszöböt, akkor akarattól függetlenül ösztönösen ellazulást,

kikapcsolódást, örömet vagy gyönyört keres az ember, tudattalanul is. A negatív érzelmekkel szemben valami pozitívat állít szembe..

A megalázást, a szenvedést, a gyötrelmet enélkül az "öröm" nélkül sosem könnyű elviselni. Ennek az anatómiai központja a thalamusnak nevezett mag, vagy látódomb elülső alsó részén van. Ventrális anterior magvakban. Ezek aztán a hypothalamusszal és a limbikus rendszerrel is kapcsolatban állnak. Minket azonban most a funkció érdekel. Minden lelki eseménynek van egy morfológiai, idegrendszeri struktúrája, amely ezeknek a folyamatoknak organikus pályája. Mert nemcsak lélek, hanem test is vagyunk, sőt egész létünk testi mivoltunkhoz is kötve van. A lelki események, mint fiziológiai folyamatok több lépésben zajlanak le bennünk:

1. **Az első élmény az aktivációs folyamat.** Ha valami kellemeset megtapasztaltunk és élveztünk ez a pozitívnak érzett élmény semlegesíti a negatív élményeinket, emelkedetté tesz.

2. Ez **tudatosul** bennünk, ami az élmény **mentális reprezentációja**. Az átélt kis örömmel, áhítatnak az utóhatása vagy mondjuk így, az íze megmarad, elraktározódik bennünk. Utána, mikor újra tele vagyunk negatív érzelmekkel, bizonytalansággal, főleg szorongással és depresszióval, újra és újra **kívánjuk az előző jó állapotot**, hangulatot. Ezért szívesen, szinte ösztönösen emlékezünk az első élményre és kívánjuk az ismétlését, a szorongás semlegesítését.

3. Ez az emlékezés, mint lélektani esemény a **távoli emlékezésben** zajlik le. Tudjuk, hogy külön színhelye van az agyban a közeli emlékezésnek, amikor az éppen megtörtént dolgokra emlékezünk, pl. hogy hová tettük a jegyzetünket és a távoli emlékezésnek, ahol a régmúlt eseményeket rögzítjük. Így itt marad meg az **aktivációs élmény íze** és utána a hiányérzet, azaz sokáig emlékezünk a jóra, sokáig megmarad a **vágy az ismétlésre**. Ez már a mesenkefalon (dopamin) funkciója.

4. **Az ismétlődéssel ez az asszociációs lánc működésbe lép, mélyíti az érzést és a vágyat** és rögzíti a negatív érzések semlegesítésének módját, a "hangulat", gyönyör-keresés módját. Mindennél erősebben kezd kötődni az érzéki élvezetekhez, evéshez, iváshoz, és a szexhez, alkoholhoz, kábítószerhez. Ez már több mint egy begyakorolt szokás, **ez átalakul egy magasabb fokozattá, ez már szenvedély**. Ez a rendszer a szenvedély funkciós morfológiája. Ebbe a folyamatban tehát három agyi központ segít. Automatizmussá válik, rögzült szokássá, és szenvedéllyé fokozódik.

A szenvedély az értelem kontrollját kikapcsolja és a pusztulásba hajt, a halálig üz.*

* Hazánkban 1996-ban 9 fiatal halt meg kábítószer-túladagolás miatt.

Évente 1000-1500 serdülőnek és fiatalnak van szüksége orvosi segítségre.

Látszólag erőt ad, de lebontja a személyiséget és megakadályozza az egyéniség kifejlődését. Az élvezet csúcsa kisebb nagyobb mértékben az eksztázis, vagy ahhoz hasonló állapotban van.

Mindezt Gianantonio állatkísérleten is bebizonyította. Fehér patkányok említett agyi központjaiba elektródákat épített be és azon keresztül impulzusokat adott. Az állat életerejé feltűnően megnőtt, vidám lett, élénk, jól tudott enni, inni, mozogni fáradhatatlanul és szexuális életet korlátlanul élni! Kb. egy napig tartott ez a virulens állapot és ilyen intenzitás

mellett sem csökkent az előzőekben leírt képességekre való készség, mely után hirtelen megdöglött. Nem tudják, miért. Agyhalál állt elő.

A lélektan nyelvére mindezt úgy lehet lefordítani, hogy ha valahol valami örömet találunk, azt keressük majd, megszokjuk és szokásunkká rögzül ez a szokás mint kész recept, úrrá lesz rajtunk, átveszi az uralmat, kontrollálhatatlan szenvedéllyé válik, amely, ha nem tudjuk leállítani, önpusztító folyamattá válik és a halálig üz. Akkor is folytatni kell, ha bele is halunk!

Egyszer, Kr. e. 70 körül a római ifjúság föllázadt a nevelés "katonai szigora" ellen, mert az élet élvezésében az "elfogadhatatlan" kicsapongásig mentek. A pogány római vének bölcsessége ennek ellenállt. Az összeütközés olyan súlyos volt, hogy majdnem fegyveres konfliktushoz vezetett. Az ifjak kivonultak Rómából egy hegyre, és készülődtek az összeütközésre. Fiak apák ellen, apák fiak ellen fegyverrel a kézben. A római szenátus Cicerót, a nagy szónokot küldte ki hozzájuk, hogy meggyőzze őket a helytelen magatartásukról. És békítse meg őket. Cicero kiment hozzájuk a Városon (Rómán) kívül és így kezdte beszédét: "Ti nem tudjátok, hogy mi az élet. Amiről ti azt hiszitek, hogy az élet, az a halál. És amiről azt hiszitek, hogy a halál, az az élet..." Egy pogány szónok **érzékelt az erkölcs megtartó erejét** és különbséget a szabados és fegyelmezett élet között.

Az agymorfológiai és fiziológiai kutatások nagyban segítenek minket **megérteni mindenfajta szenvedély és így az alkoholizmus útját**. Megszokás révén válik szenvedéllyé, akár hajlamos erre valaki, akár nem. Nyilván hamarabb szokik rá az, aki hajlamosabb. Viszont az, **aki alkatilag alkoholizmusra nem hajlamos, alkoholistá lesz, ha rendszeresen fogyaszt alkoholt, (de ez igaz bizonyos gyógyszerek esetén is)**. Akár szívesen, akár kényszerből fogyaszt valaki alkoholt, **megszokja és a visszaidéződő hangulaton át rabjává, a szenvedélyévé válik, és kialakul a függőség, a veszélyes örvénybe kerülés.**

Hamar kialakult a megszokható, "habit-forming," szenvedély-formáló **vegyszerek és gyógyszerek listája**.*

Vannak szerek, amik nem képeznek alapot a szenvedélyek kialakulására. De mindent **meglehet szokni úgyis, hogy a meglétüket nem, de a hiányukat érezzük**. Még a fájdalmat is. Hiszen elektrosokkal végzett állatkísérletek bizonyítják, hogy etetés előtt alkalmazott elektrosokk előbb-utóbb jól viselt szenvedés lesz, mert jön utána a harapnivaló. Ha pedig valaki rendszeresen nem fájdalmat kap, hanem élvezetet, akkor előbb utóbb eljut oda, hogy nem tud nélküle élni.

* Amfetamin szárm.- Ecstasi, nyugtatók, halucinogén -LSD

A szenvedély kialakulásában szóba jön a kudarcélmény, egy **probléma megoldására való képtelenség**. Hozzájárulhat ehhez a stressztűrő képesség gyengesége is. Vannak személyek, akik nehezen tűrik a feszültségeket, hamarabb összezsugorodnak vagy pánikra hajlamosak. Kisebb a stressz-toleranciájuk. A válsághelyzeteket egyedül nem tudják megoldani. Lehet, hogy valaki segítségével meg tudnák. De az ilyen állapotban az akaratuk legyengülése miatt nem tudnak, majd nem is akarnak erőfeszítéssel megoldani semmit, inkább elmenekülnek a feszültség gyors feloldása irányába, a kisebb ellenállás irányába a probléma elől, először a hasonlók társaságához, az **egyik leghatásosabb szociális és pszichoterápiás központba, a kocsmába**, ahol megértik őket, aztán a legmegértőbb néma társhoz, a pohárhoz. Valahol

hajótörést szenvedtek, elakadtak és az olcsó megoldást választották, amikor nem kell senkihez sem alkalmazkodni és nincs szükség erő kifejtésre sem!

A munkahely elvesztése súlyos megélhetési gondot jelenthet. Speciális alkalmazkodás kell a nélkülözés elviseléséhez. Ki bírja ki ezt?

A diktatorikus strukturában az emberek csak a nyolc órás munkaidőhöz alkalmazkodnak. Reggel hatkor be, kettőkor haza. Bent nem dolgozott, tengett-lengett, lógott, vagy ha különleges energiája volt és sztahanovista akart lenni, ráhajtott. Ez nem járt túl nagy kockázattal, nem kellett gondolkozni, megoldani. Rabszolga volt. Látszólag kényelmes életút, havonta biztos fix és a problémák feszültsége feloldásának az ismert útján fejezte be a napot...

Lehet valakinek az életében valami komoly veszteség. Lehet igazi, mély fájdalom, mikor egy megcsalt férjnek vagy feleségnek igazán nincs kivel megosztania fájdalmát, csak magában emésztődik. Ez is csak kiváltó probléma. Kérdés, ki hallgatja meg őket? A túlzottan együttérző szomszédasszony? Aki mélyíti a sebeket és élezi az ellentéteket? Ha valakinek a jövője reménytelenül kilátástalan, az is ebben a kelepcebén van, tanácsstalanságában pohárhoz nyúl, melynek eredménye a folyamatos lecsúszás...

A feloldó hangulat szenvedélyének keresése, hajszolása nem megoldás, csak menekülés, álmegoldás. Cél kikerüli azt a birkózást, azt az erőfeszítést, amivel az értelem nyitna új ablakot egy magatartás változtatásra és a jövő kapcsolatainak helyes tartására. Az álmegoldás **csak pillanatnyi feszültséget old** és megszökik a realitástól. A legtöbb pszichoterápia ilyen esetben, a rossz alkalmazkodás, maladjustment esetében a megbeszélést javasolja.

A kihívások, a feladatok mozgósítanak bennünk rejtett hajlamokat, képességeket. Ezek érett egyéniségekben, sajátos személyiség megnyilvánulásban alakulnak ki.

Az álmegoldás soha nem vezet ide, megmarad a mankónál. Iszik, vagy kábítózik, menekül és süllyed az örvényben.

Aztán másik veszélye. Kialakít egy állandó kisebbségi érzéssel küszködő személyiséget. Hiszen az, aki a szenvedélyekbe menekül, jól tudja, hogy nem oldotta meg élete nagy problémáit, csak pillanatnyilag elodázta őket, és **mankóval jár, mert bármikor valami feladat megoldhatatlan, leissza magát**, vagy a szexben keres megnyugvást, vagy a kocsmá, diszkó társaságába vegyül. Ott érzi jól magát.

Itt kell a tapasztalt és bölcs lelkigondozó. Ha egy ilyen, sebzett lelkű személy egy **vallási közösség tiszta atmoszférájába kerül, amelyik befogadja őt feltételek nélkül, a tiszta légkörben előbb utóbb magától megnyílik és kényszer nélkül beszél magáról. És felébreszthető benne a remény**. De ehhez sok tapintat, türelem és empátia kell.

De ha ilyen veszélyes örvény a szenvedély, hogyan kerülhetjük el a csapdát?

Először is szükséges az önismeret. Mindenkinek tisztában kell lenni azzal, hogy milyen **hajlamokat hordoz** és kerülnie kell az alkalmat, ahogy a közmondás mondja. Alkalom szüli a tolvajt. **Az alkalom szüli az iszákost, a kábítószerest és minden más szenvedéllyel birkózó személyt.** *Rice*, egy amerikai lelkész könyvének címe: „Ha a hívő ember vétkezik.” Ennek egyik fejezete éppen erről szól. Ha egy várkapitány jól őrzi a várát, akkor újra és újra

átvizsgálja a falakat és ahol azt gyengének találja, oda kettős őrséget rendel. A biztos megelőzés titka, a gyenge védelmi falakhoz kettős erősítést állítani.

Problémát jelent, ha nem ismerjük magunkat. Szükséges ehhez **a Szentírást kritika nélkül olvasni, mert azt tudjuk róla, hogy az olyan mint a tükör, megmutatja természetünk gyengeségeit, valódi állapotunkat.**

Amikor Franciaországban éltem, La Mission Francaise-ban dolgoztam és csöndesen figyeltem a közösségi alkalmak eseményeit. A leggyakoribb bűnvallás arról szólt, hogy elkapta őket a l'orgueille, a gőg. Ebből aztán megérettem, hogy a leggyakoribb bűnvallásuk és a francia természet között van valami összefüggés. Ezek után nem lepődtem meg, mikor Zrínyi Miklósnak **A török áfium ellen való orvosság**, c. könyvében azt olvastam, hogy a francia, ha győz, elviselhetetlen.

Minden embernek, minden népnek megvan a maga természet szerinti arca és azt csak a **Szentírásból ismeri meg teljes realitásában.** A közösség is nagyon fontos, de mivel ugyanazon népből valók a tagjai, nem olyan realiztikus, mint az Istennel való közösség. Mint a kés feni a kést, olyan az igaz barát, élesebb lesz a kontúrja. Csodálatos tanítás. Mégis nem véletlen, hogy **a megmaradás egyik pillére a közösség.** Az Isten nevében ugyanazt akarók közössége, mely közösségben Jézus is jelen van. A már kialakult szenvedéllyel megküzdeni nagyon nehéz, hiszen még a megszokott gesztusok is visszatérnek és kísérnek mint az árnyék. **A hangulat csapdáiból való szabaduláshoz külső segítség és erő kell.**

Ez a külső erő Isten kegyelme, amelyet csak hit által lehet megnyerni. Elég elmenni pl. a Kék Keresztbe és meghallgatni a szabadult iszákosok vallomásait, vagy meghallgatni egy drog rabságából szabadult embert, akkor saját fülünkkel hallhatjuk, hogy milyen szörnyű szenvedélyekből és állapotokból is **van reális szabadulás. Igazi szabadulás az örvényből!**

Láthatjuk, hogy elkallódott életek, hogyan bontakoztak ki és lettek vállalkozóvá, sikeres üzletemberekké és igazán érett egyéniséggé. Olyanná, ami némelyeknek csak álma. Ezen az úton reális, valóságos szabadulások történnek. Tapolyai Mihály, Dr.med.és Dr.Theol.
Budapest, 1998